

بیتالی

وضعیت بوجود آمده در ۲۷ خرداد و قرار گرفتن آقای هاشمی و احمدی‌نژاد در دور دوم حساسیت‌ها را برای پیش‌بینی نتایج انتخابات دوچندان کرده است. بدون اشاره به تحلیل روند منجر به ۲۷ خرداد، به نظر می‌رسد که هفته آینده پیروزی آقای هاشمی چندان محتمل نیست و صرفاً در شرایط خاص این هدف محقق خواهد شد، که در ادامه به جوانب مختلف مساله اشاره می‌شود.

۱- آقای هاشمی به دلایل خاص خودشان دارای رای نسبتاً ثابتی هستند، من چند ماه قبل در یک تحلیل خودم نیز نوشته‌ام که آرای آقای هاشمی در طول ماه‌های آینده و تا روز انتخابات تغییر چندانی نخواهد کرد. زیرا آقای هاشمی جزو شناخته‌شده‌ترین افراد نزد مردم است و آحاد جامعه کمابیش نگرش مشخصی نسبت به وی دارند که این نگرش عمدتاً با جهت‌گیری مثبت یا منفی است و انتظاری نمی‌رود که در طول زمان کوتاه تغییری کند، و همانطور که نتایج نشان داد، جایگاه وی در طول ماه‌ها برحسب نظرسنجی‌های مختلف و معتبر کمابیش حول و حوش ۲۵-۲۰ درصد بود که البته به دلایل تفاوت‌های مذکور فعلاً کاری ندارم. این مشخصه بعد از این نیز وجود دارد، و آقای هاشمی نمی‌تواند تغییری در آن حاصل کند.

۲- افزایش آرای آقای هاشمی مستلزم تحقق دو شرط است، اول این که مردم نسبت به احمدی‌نژاد نفرت پیدا کنند و او را خطری جدی برای جامعه بشمار آورند. و شرط دوم این که حاضر شوند برای خنثی کردن چنین خطری به آقای هاشمی که طبعاً مطابق رای مرحله اول مقبول آنان نیست رای دهند.

بدون تردید این دو شرط محقق می‌شود، اما نه در ابعاد وسیعی که موجب افزایش چشمگیر و منجر به پیروزی در آرای آقای هاشمی شود. زیرا نگرش اول فقط در میان نخبگان فرهنگی و سیاسی رایج است و مردم درکی مشابه آنان از آقای احمدی‌نژاد ندارند و با توجه به فقدان پیشینه شناخته شده از وی، رواج چنین درکی نزد مردم در فرصت کوتاه موجود عملاً غیرممکن است.

اما شرط دوم نیز فراگیر نمی‌شود، زیرا برخلاف اهل سیاست و خردورزان که حاضرند علایق و احساسات خود را در برابر منطق دودوتا چهارتا نادیده بگیرند، از مردم عادی بسیار سخت است انتظار رای دادن به کسی را داشت که او را دوست ندارند، و از بغض دیگری به او رای بدهند. زیرا کسانی که به آقای هاشمی در دور اول رای نداده‌اند، در حقیقت او را نفی کرده‌اند (در حالی که این مساله برای نامزدهای دیگر چنین نیست)، چون نسبت به او موضع منفی داشته‌اند، و برای رای دادن به وی در مرحله دوم باید موضع منفی‌تری نسبت به فرد رقیب وی پیدا کنند و همچنین حاضر شوند به کسی رای بدهند که دارای موضع منفی نسبت به او هستند، و این در نزد مردم عادی امری بعید است.

۳- مشکلات آقای هاشمی با گروه‌های مختلف مردم کمابیش به قوت خود باقیست و امکان حل آنها با هدف کسب آرایشان کم است. آقای هاشمی نزد کردها، آذری‌ها و اعراب و حتی اصفهانی‌ها دارای مساله است به دلایل مختلف. در حالی که آنان از این حیث نسبت به احمدی‌نژاد چندان حساسیتی ندارند، در نتیجه آقای هاشمی نمی‌تواند آرای آنان را از آن خود کند. نتایج مرحله اول معرف این مساله است.

۴- وضعیت احتمالی آرای مرحله دوم را می‌توان بصورت تحلیلی بدین صورت تقسیم‌بندی کرد:

الف- تعدادی از افراد تحریم‌کننده وارد میدان شده و به آقای هاشمی رای می‌دهند، ولی به نظر نمی‌رسد آنها شامل تعداد قابل توجهی از تحریمی‌ها شوند که کلیت نظام را قبول ندارند، بعلاوه بسیاری از تحریم‌کنندگان تصور نمی‌کنند که منافع خاصی از آنان در صورت حضور احمدی‌نژاد تهدید شود، فقط اهل فرهنگ و فعالیت‌های فکری است که خیلی حساس شده‌اند.

ب- آرای آقای کروبی به احتمال زیاد بدین صورت خواهد بود که بخشی از آنان کنار می‌کشند، بخشی که احتمالاً کمتر است به آقای هاشمی منتقل می‌شود. فراموش نکنیم که آقای کروبی موضع ضد هاشمی داشته است. و بخش بیشتر آن برای احمدی‌نژاد است.

ج- رای‌دهندگان به آقای قالیباف احتمالاً برعکس آرای آقای کروبی عمل خواهند کرد.

د- آرای آقای معین احتمالاً عموماً به حساب آقای هاشمی واریز خواهد شد.

ه- آرای آقای لاریجانی عمدتاً به حساب آقای احمدی‌نژاد می‌ریزد و بخشی نیز ریزش خواهد داشت و بخشی نیز به حساب آقای هاشمی.

و- آرای آقای مهرعلیزاده نیز به دلیل قومی بودن عمده آرا، به احتمال زیاد مانند آرای آقای کروی توزیع خواهد شد و سهم بیشتری به آقای احمدی نژاد خواهد رسید.

ز- آرای مرحله اول آقای هاشمی احتمالاً به دلیل عدم شرکت اندکی ریزش خواهد داشت، در حالی که آرای احمدی نژاد با چنین مشکلی مواجه نخواهد بود، ضمن آن که تشکیلاتی تر هم خواهند شد.

و در کنار این موارد، به احتمال زیاد اتفاقاتی که در مرحله اول به نفع آقای احمدی نژاد رخ داد در ابعاد وسیع تری تکرار خواهد شد و کسی را نیز یارای مقابله با آن نخواهد بود و سکوت نسبی آقای هاشمی در این زمینه در دور اول زمینه ساز تکرار است.

۵- مشکل دیگری که گریبان آقای هاشمی را خواهد گرفت، مساله مناظره تلویزیونی است. اگر مناظره را نپذیرد یک شکست قاطع است، و اگر بپذیرد به دلایل مختلف از پس احمدی نژاد بر نمی آید، زیرا طرفین دو بازی مختلفی را ارایه خواهند کرد، که احمدی نژاد نیازی به ادامه بازی مناظره به شکل مطلوب آقای هاشمی نخواهد داشت، در حالی که وی می تواند بطور مکرر آقای هاشمی را نقد کرده و در موضع دفاعی قرار دهد، بویژه آن که به موضوعات حساسی چون فساد اداری و فاصله طبقاتی و... اشاره کند که جذابیت های پوپولیستی دارد.

البته پرداختن به مساله آمریکا و احتمال حمله آمریکا به ایران در صورت پیروزی احمدی نژاد از جمله مسایل مهمی است که ممکن است مردم را به نفع هاشمی به پای صندوق های رای بکشاند، اما مشکل اینجاست که آقای هاشمی شخصاً نمی تواند در مقابله با احمدی نژاد وارد این مساله شود، زیرا محدودیت های دیپلماتیک در اظهار نظرات، وی را در برابر احمدی نژاد به شدت محدود و دست بسته خواهد کرد.

ضمناً هرگونه مناظره ای در شرایط حاضر احتمالاً به معرفی آقای هاشمی به عنوان فردی ضعیف تر از آنچه که در اذهان مردم است و به عنوان نقطه قوتی در او محسوب می شد، منجر خواهد شد.

۶- آقای هاشمی تنها در صورتی پیروز میدان خواهد بود که خود یا اطرافیانش بتوانند خطر واقعی حضور احمدی نژاد را برای کشور از حیث آثار سوء اقتصادی و سیاسی بین المللی و فرهنگی نمایش دهند و آن را به جریانی فراگیر تبدیل کنند، که چنین کاری در شرایط حاضر و محدودیت زمانی تقریباً سخت و ناممکن می نماید، با این حال مشکلات اقتصادی، چالش در

روابط ایران و غرب و بن‌بست جدی مذاکرات هسته‌ای و نیز تقویت احتمال حمله محدود نظامی آمریکا و وارد بن‌بست شدن کشور در تعامل با جهان خارج در کنار بسته شدن فضای سیاسی داخلی و احتمالاً خروج سرمایه و نیروی انسانی و موارد دیگر جملگی تبعات حضور احمدی‌نژاد است که فقط به لطف قیمت فعلی نفت می‌توانند بر بخشی از مشکلات ناشی از این حضور مرهم بگذارند. فشار در مساله هسته‌ای با حضور احمدی‌نژاد بیشتر خواهد شد، زیرا نزد افکار عمومی غرب حکومت ایران غیر مسئول‌تر جلوه‌گر می‌شود و این تصویر حق ایران را در دستیابی به انرژی هسته‌ای زایل می‌کند.

با توجه به احتمال نه چندان قوی در ایجاد و شکل‌گیری جریان مذکور علیه آقای احمدی‌نژاد، فقط انصراف آقای هاشمی به نفع آقای کروبی احتمال تغییر جریان را فراهم می‌کند، زیرا در این صورت آقای هاشمی، معین و آرای قومیت‌ها، بخش مهمی از آرای مهرعلیزاده و قالیباف به نفع کروبی جمع خواهد شد، و آرای فعلی وی نیز نشان داد که برخلاف پیش‌بینی‌های اولیه آقای کروبی پتانسیل جذب رای را دارد، ضمن این که وی تا حدودی می‌تواند شعارهای احمدی‌نژاد را خنثی کند و با تکیه بر طرح ۵۰ هزار تومانی خود اقشار طرفدار وی را جمع کند، ضمن این که با صراحت لهجه خود نیز می‌تواند در مواجهه با احمدی‌نژاد موثرتر عمل کند.